

Correctievoorschrift VSBO TKL

2023

tijdvak 1
maandag 22 mei
07.30 - 10.00 uur

Mens en Maatschappij

Verwerken scores

Verwerk de scores van alle kandidaten in het online AWP-programma.
De scores moeten uiterlijk maandag 5 juni 2023 om 12.00 uur ingevuld zijn.

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 30, 31 en 32 van het Landsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-v.s.b.o. d.d. 23-06-2008 (PB. 2008, no. 54). Voor de beoordeling zijn de volgende passages van bovenvermelde artikelen van het Landsbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het procesverbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het ETE (Examenbureau).
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het procesverbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het ETE (Examenbureau).
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;

- 3.4 indien slechts een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd worden, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan een antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
 - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar een keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel van het examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij dient de fout of onvolkomenheid wél mede te delen aan het ETE. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden door het ETE.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer. Dit cijfer kan afgelezen worden uit omzettingstabellen die beschikbaar worden gesteld na bepaling van de definitieve cesuur door het ETE.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit centraal schriftelijk examen Mens en Maatschappij TKL eerste tijdvak 2023 kunnen maximaal 41 scorepunten worden behaald. Het examen bestaat uit 40 vragen.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Naar het SBO (MBO)

1 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist antwoord:

- Arbeid is elke vorm van lichamelijk of geestelijk inspanning voor jezelf of anderen om iets tot stand te brengen.
- Arbeid is elke vorm van inspanning voor jezelf of anderen om iets tot stand te brengen.
- Arbeid is elke vorm van inspanning waarbij iemand geld/ iets verdient om iets tot stand te brengen.
- Arbeid is een vorm van inspanning om een dienst te verrichten.

Andere (anders) geformuleerde antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

2 A

3 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- salaris
- werktijden
- contact met anderen
- aantal vakantiedagen

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

Tiara

4 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- minder ziekteverzuim
- Mensen zijn gemotiveerder om te werken.
- Mensen zijn eerder bereid zich in te zetten voor het bedrijf.

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

5 C

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

6 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- de democratische leiderschapsstijl
- de raadplegende leiderschapsstijl.

Help, mijn beroep is niet meer relevant.

7 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- gezondheidsproblemen
- geldproblemen
- minder sociale contacten

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

8 B

Toerisme

9 C

10 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- deviezen nemen toe
- afgelegen gebieden worden ontwikkeld
- welvaartspeil wordt hoger
- de mensen krijgen meer inkomsten

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

11 D

Jongeren en politiek

12 D

13 B

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

14 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- autoritaire leider
- eenpartijstelsel
- geen oppositiepartijen
- geen grondrechten of mensenrechten
- geen vrije verkiezingen
- geen geheime verkiezingen

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

Partido del Pueblo

15 C

16 maximumscore 1

tijdens verkiezingscampagnes

17 A

Leve de democratie!

18 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- via een staatsgreep
- via een 'militaire' coup.

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

19 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- wetsvoorstellen goedkeuren of afkeuren
- de regering controleren.

20 B

21 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- Kleine partijen hebben ook kans om in de regering te komen.
- Partijen worden gedwongen om met elkaar samen te werken.
- Het zorgt voor een betere vertegenwoordiging van het volk in de regering.

Andere (anders) geformuleerde antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Covidmaatregelen en onderwijs

22 A

23 **maximumscore 1**

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- door artikelen in de schoolkrant te schrijven
- door posters rondom de school te plaatsen
- door klassendiscussies te organiseren met als thema covidmaatregelen

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

24 **maximumscore 1**

Amnesty International

25 B

26 C

Massamedia en informatie

27 B

28 D

29 **maximumscore 1**

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- iedereen gebruikt internet tegenwoordig
- door de technologie

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

De volksvertegenwoordigers

30 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- Een burger die door andere burgers gekozen wordt om in het te vormen parlement politieke macht te hebben.
- Een persoon die namens het volk na de verkiezing in het parlement politieke besluiten neemt.
- Een persoon waarop gestemd kan worden tijdens een verkiezing en die uiteindelijk politieke besluiten neemt namens de kiezers.
- Een persoon die zitting heeft in het parlement na de verkiezing.

Andere (anders) geformuleerde antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

31 A

Betrouwbaar nieuws of Fake nieuws?

32 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- Het volk heeft geen recht om kritiek te leveren op de politiek
- Het nieuws wordt eerst door overheidsinstellingen gecontroleerd, voordat het gepubliceerd kan worden.

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

33 maximumscore 1

- op dat uur zijn de kijkcijfers hoger
- de adverteerders betalen veel geld voor hun reclamespots omdat ze weten dat veel mensen kijken.

34 A

Fashion Magazine

35 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- damesblad
- vrouwenblad

36 A

37 maximumscore 2

Uitspraak	Waarde
Als je verloofd bent, ga je niet een ander zoenen.	trouw
Als de kassière je teveel geld teruggeeft, dan zeg je dat en geef dat geld terug.	eerlijkheid
Je staat in het openbaar vervoer op voor ouderen of zwangere vrouwen.	behulpzaamheid
Je wacht netjes in een rij totdat je aan de beurt bent.	geduld

indien vier juist

2

indien twee of drie juist

1

indien één juist

0

Wie is de baas?

38 maximumscore 1

op Koninkrijksniveau

39 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- door een referendum aan te vragen
- door een protestmars te organiseren
- door een manifestatie te organiseren
- door de media in te schakelen

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

40 A